

*IVANCSÓ ISTVÁN SZITA SZÉKFOGLALÓJA**(laudáció 2018. 02.05.)*

Tagtársunk a BAZ-megyei Komlósán született 1951-ben. Görög katolikus pap, pápai prelátus. Nős, családos. Teológiai tanulmányait Nyíregyházán, Budapesten és Rómában végezte, s doktorátussal fejezte be. 1981-ben szentelték pappá. Papi munkáját püspöki titkárként kezdte, majd hamarosan tanára lett a Szent Atanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskolának. Ennek az intézménynek ma is tanára, s 2001-2009 között a rektori tisztséget is betöltötte.

Oktatni sokfelé hívták, így tanított a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, az ELTE-n a Folkór Tanszékének keretén belül; az Eperjesi Egyetemen, illetve a Kolozsvári Liturgikus Szabadegyetemen is.

Főszerkesztője a magyar nyelvű Athanasiana, illetve az idegen nyelvű Folia Athanasiana folyóiratoknak. Szerkesztőségi tagja a Magyar Egyházzene folyóiratnak.

Jelentős a tudományszervezői tevékenysége. Eddig 20 (jelentős részben nemzetközi) liturgikus szimpóziumot, valamint több konferenciát szervezett. Publikációi magyar, olasz, német és angol nyelven jelentek meg. Több könyvét fordították le ukránra, szlovákra. 1992-től a MTA Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Testületének tagja. 1999-től a Debreceni Akadémiai Bizottság Vallástudományi Munkabizottságának tagja. 2003 óta a MTA Köztudományi Tagja. 2008 óta alapító tagja a Magyar Patrisztikai Társaság Debrecen-nyíregyházi Csoportjának, melynek két éven át elnöke is volt.

Azon kevés magyar katolikus teológus közé tartozik, akit 2004-ben a pápa a Nemzetközi Teológiai Bizottság tagjává nevezett ki, s ezt a tisztséget tíz éven át viselte. (Korábban Nemeshegyi Péter, Gál Ferenc és Vanyó László kapott e rangos testületbe kinevezést)

Díjak: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Tudományos Közalapítvány Díja (2003), Szent Atanáz- Díj (2007) és Komlóska (Zemplén gyöngyszeme) díszpolgára (2014) – erre a legbüszkébb.

Kutatási területe az Egyház liturgiája, ezen belül a görög katolikus vagy bizánci liturgia, s e téren kifejtett szakmai aktivitása igen gazdag, az MTMT szerint 728 tételt számlál, melyben a tudományosság

minden műfaja jelen van. A szigorú tudományos, monografikus munkától a tankönyveken át az ismeretterjesztő publicisztikáig.

De miért is választja egy ember épp a liturgikát a szent tudományok közül kutatási területéül? Egy pap számára magától értetődőnek tűnik ez, hiszen a liturgikus szolgálat lényeges része a papi tevékenységnek. Elképzelhető persze az Egyházban az is, hogy püspöki utasításra lesz valaki a liturgika tudósává. De a személyes részvétel tudatosságán kívül, vagy épp a köteles klerikusi engedelmesség hű teljesítésén túl mivel is ajándékozhatja meg az embert a liturgia kutatása?

Az egy katolikus hit oly gazdag, hogy az idők során több, de egy méltóságú rítusban nyilvánult meg. Az ember annyira szabadnak érezte magát Krisztus üzenetének birtoklásában, kifejezésében, megélésében és továbbadásában, hogy merte alakítani, merte bizonyos értelemben a maga képére is formálni. Ennek az egyszerre önkifejező és Istent imádó vallási magatartásnak a gyümölcsei a rítusok, mint teológiai, liturgikus és egyházfegyelmi hagyományok, amelyekben, amelyekkel és amelyek által valamiképp Krisztus egész öröksége rejtezik és fel is tárulkozik.

Egy mondás szerint, aki meg akarja ismerni Krisztust, az tanulmányozza az Egyház dogmáit. Aki követni akarja Krisztust, az járja az Egyház által előírt alapvető parancsok útját. És aki egyesülni kíván Krisztussal, az vegyen részt az Egyház liturgiáján. Vagyis a szent tudományok bármelyikét is választja a teológus saját kutatási területül, Krisztusnak egyik igazi arcát ismerheti fel benne. De talán a liturgia kutatása ajándékozta meg Krisztus legsokoldalúbb ismeretével és legnagyobb szeretetével a bűvöletébe kerülőt, hiszen a nagy liturgikus tudós, Parsch Pius megfogalmazása szerint: a liturgia minden időben nem más, mint: élő katekizmus, megélt dogma, megimádkozott erkölcs, Jézussal együtt átélt élet.

Ha ez így van, akkor akár személyes vonzalom, akár kemény előjárói parancs is készítetett egy embert a liturgika tudományában való elmélyülésre, ha az évek során felfedezte a liturgia kincseit, akkor biztosan a jobbik rész adatott neki. A székfoglaló előadás pedig a legjobb alkalom arra, hogy tagtársunk kutatásainak kincseiből régit s újat hozzon elő.